

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce:	Tvorba Josteina Gaardera a její využití v pedagogice volného času
Autor práce:	Bc. Michaela Steigerová
Obor studia:	Pedagogika volného času (NMgr.)
Posudek vypracoval:	PaedDr. Petr Bauman, Ph.D.
Datum:	27. 12. 2018

Cílem předložené diplomové práce bylo „představit norského autora Josteina Gaardera a jeho tvorbu především jako vhodný zdroj pro volnočasové aktivity zaměřené na etickou a osobnostní výchovu“ (s. 7). Zvolený cíl považuji za vhodně zvolený, jelikož autorce diplomové práce nabízí prostor k prokázání schopnosti teoretické analýzy zvoleného díla i schopnosti tvořivě dílo zvoleného autora uchopit, zpracovat náměty pro práci s literárním textem ve volném čase a prokázat tak i určité kompetence pedagogické. Poměrně vágní obrat „představit“ použitý ve formulaci cíle diplomantka v úvodu práce dále upřesňuje s tím, že kromě životopisu Josteina Gaardera hodlá představit jeho jednotlivá díla, včetně k nim dostupných recenzí, přičemž „tvorba bude dále analyzována.“ S oporou v představení metod práce s textem pak diplomová práce ústí v návrh šesti pracovních listů a jejich praktické ověření. Za krok stranou od výše deklarovaného cíle však považuji v úvodu formulovaný úmysl autorky „zjistit všeobecný zájem mladých lidí o literaturu a preference jejich oblíbeného literárního žánru.“ Reálně však žádná kapitola diplomové práce s tímto záměrem nekoresponduje, takže lze konstatovat, že práce jako celek je vzhledem k formulovanému cíli kompaktní.

Jazyková a formální stránka práce, použité zdroje

Text práce po stránce formální odpovídá požadavkům odborného stylu, správně odkazuje na použité zdroje, odlišuje myšlenky vlastní od převzatých a je dobře uspořádaný. Pouze v poznámkách pod čarou bych z důvodu přehlednosti uvítal důslednější používání zkrácených odkazů, vhodné by bylo také zřetelnější odlišení přímých a nepřímých citací. Za zbytečné považuji členění některých podkapitol, kdy obsahem podkapitoly je pouze jediná věta.

V textu jsem zaznamenal přibližně 30 jazykových chyb, zejm. v psaní čárek v souvětích, vyskytly se rovněž hrubé chyby ve shodě podmětu s přísudkem.

Uvítal bych také, pokud by se autorka více držela formálních doporučení pro závěrečné práce obhajované na TF JU. Věcně je práce svým rozsahem dostatečná (přibližně 80 normostran vlastního textu a dalších 14 stran příloh), text však poněkud zneřehledňuje nastavené řádkování. Abstrakty postrádají požadovaná záhlaví, uvedena nejsou ani klíčová slova. Upozorňuji, že anglický překlad názvu diplomové práce uvedený v IS STAG není adekvátní; namísto „Creation of Jostein Gaarder...“ by českému názvu odpovídalo spíše „The Works of Jostein Gaarder...“.

Diplomová práce uvádí 14 primárních zdrojů (další 3 odkazy bez bibliografických údajů) a dále několik desítek zdrojů sekundárních (dále členěných na sekundární literaturu a internetové zdroje), přičemž se u řady z nich jedná o anotace knih na populárních internetových portálech. Vzhledem ke zvolenému tématu však zaráží, že v odkazované literatuře chybí zdroje cizojazyčné. Domnívám se, že solidní zhodnocení

Gaarderova díla a jeho využitelnosti v kontextu literární, osobnostní či etické výchovy by zasluhovalo širší odborný záběr.

Obsahová stránka práce

Práce je členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část sestává z osmi kapitol, přičemž po kapitole shrnující Gaarderův životopis následují dvě kapitoly, které se velmi výrazně překrývají. Kapitola nazvaná *Tvorba Josteina Gaardera* uvádí přehled jednotlivých děl (v některých případech jen jednovětou charakteristiku uvádějící rok vydání!) s oporou v recenzích kolísavé kvality, které diplomantka v češtině dohledala a které nekriticky přebírá do vlastního textu diplomové práce, přičemž se často omezuje pouze na naznačení syžetu knihy. Kapitola *Rozbor děl Josteina Gaardera* rozhodně nemůže být považována za slibovanou *analýzu* Gaarderových děl. Nabízí v podstatě opakované převyprávění děje dvanácti knih, přičemž pasáže naznačující alespoň pokus o tematickou analýzu či syntézu jsou uvedeny v rozsahu jedné či dvou vět. Domnívám se, že diplomantka mohla při analýze témat Gaarderových děl mnohem více a lépe zužitkovat studium na Teologické fakultě, kde má možnost mnohem fundovaněji proniknout do souvislostí filozofie (zejm. etiky) a teologie. Jejich využití při rozboru Gaarderových knih by bylo více než příhodné.

Žel, ani zbývající kapitoly teoretické části nenabízejí víc než pouhé výpisky z odborné literatury nebo dalších zdrojů. Často se jedná o útržkovité teze bez argumentace a návaznosti. Zcela chybí nadstavba, která by z uvedených teoretických informací vytěžila jasné zdůvodnění, proč je praktická část diplomové práce navržena právě uvedeným způsobem, proč a jak byly například zvoleny určité cíle, metody a obsahy pracovních listů. Text diplomové práce by mistry zasluhoval také více péče z hlediska užívaných odborných termínů (např. záměna pojmů *učit* a *vyučovat*, *ekologie* a *ochrana životního prostředí* nebo sousloví „*vychovatelé volného času*“ uvedené na s. 7).

Praktická část představuje šest pracovních listů uvedených v příloze a seznamuje s průběhem jejich praktického ověřování ve vybraném školském zařízení. Zhodnocení praktického ověření pracovních listů uvedené v samotném závěru diplomové práce považuji za příliš povšechné, proto zhodnocení kvality těchto pracovních listů ponechávám k diskusi v průběhu obhajoby. K diskusi navrhuji tyto podněty:

1. Na příkladu jednoho pracovního listu vysvětlíte volbu pedagogického cíle, úryvku literárního textu a zvolené metody práce s textem.
2. Jaký je vztah mezi výukovými metodami a metodami výchovnými (tj. metodami literární, osobnostně sociální nebo etické výchovy)? Jak by bylo vhodné vzhledem k těmto kategoriím zařadit metody práce s textem uvedené v kapitole 1.8?
3. Zhodnoťte metody práce s textem uvedené v kapitole 1.8 z hlediska jejich relevance pro práci s literárním textem.

Přes uvedené výhrady se domnívám, že posuzovaná diplomová práce minimální stanovené požadavky splňuje a doporučuji ji k obhajobě. Z výše uvedených důvodů navrhuji hodnocení stupněm „*dobře*“.